ಶ್ರೀ ಷೇರ್‌ಖಾನ್.—ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಹೋದ ನಂತರ ಹೊಸ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಹಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ್ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಈಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

Statistics reg: The Lepers in the State;

458. SRI BHIMANNA KHANDRE (Bhalki).—Will the Minister for Health and Family Welfare be pleased to state.—

(a) the number of lepers in the State;

(b) the number of Hospitals in the State for Leprosy treatment, districtwise and also allotment of funds to each Centre for the past 3 years;

(c) measures taken by Government to prevent this disease;

(d) the percentage of lepers in the State and their increase and decrease in their numbers ?

SRI A.K. ABDUL SAMAD(Minister for Health and Family Welfare).

(a) About 1.80 lakhs.

(b) As per statement enclosed.

(c) 1) Early detection measures
2) Treatment of detected cases
3) House to house surveys
4) Intensive Health Education

(d) The State has an overall prevalence of about 6 per thousand population.

The prevalence rates of leprosy during the last 3 years on the basis of survey findings in the State are as follows:

During 1978	...	5.2 per thousand
During 1979	...	5.2 per thousand
During 1980	...	5.5 per thousand

The following is the number of fresh cases detected during the last 3 years;

During 1978	...	15,853
During 1979	...	16,202
During 1980	...	12,013

There is no significant increase in the number of cases.

STATEMENT

A. Districtwise position of Leprosy Units/Centres sanctioned in Karnataka

Sl. No.	Unit/Centre District	LH	LCC	SET	ULC	THW	RSU
1.	Bangalore	1	...	63	8	1	1
2.	Belgaum	...	1	52	2	1	...
3.	Bellary	...	2	25	4	3	1
4.	Bidar	...	2	20	2	1	...
5.	Bijapur	...	2	47	3	1	...
6.	Chickmagalur	...	...	10	...	...	...
7.	Chitradurga	...	1	49	1	1	1
8.	Dakshina Kannada	...	1	54	2	1	1
9.	Dharwad	...	2	48	4	1	...
10.	Gulbarga	...	½	50	3	2	..
11.	Hassan	...	...	15	...	...	...
12.	Kodagu	...	...	4	...	...	...
13.	Kolar	...	1	47	3	1	...
14.	Mandya	...	1	37	1	1	...
15.	Mysore	...	2	48	4	3	1
16.	Raichur	...	3	29	1	2	...
17.	Shimoga	...	...	21	1	...	...
18.	Tumkur	...	1	31	1	...	...
19.	Uttara Kannada	...	...	14	1	...	...
	Total	1	21	665	41	19	5

Note: LH Leprosy Hospital; LCC Leprosy Control Centre; SET Survey Education and Treatment Centre; ULC Urban Leprosy Centre; THW Temporary Hospitalisation Wards; RSU Reconstructive Surgery Units

B. Budget allotment (Rupees in Lakhs)

		1978-79		1979-80		1980-81	
		Plan	Non-Plan	P	NP	P	NP
1.	Leprosy Hospital Bangalore	...	12.40	...	13.09	...	13.93
2.	Survey Education and Treatment Centres 665	22.275	7.10	20.206	5.61	...	26.388
3.	Leprosy Control Centres (21)	5.47	27.00	5.03	27.12	...	32.188
4.	Urban Leprosy Centres (41)	2.279	...	1.761	...	...	2.745
5.	Reconstructive Surgery Units (5)	0.475	...	0.20	...	...	0.20
6.	Temporary Hospitalisation Wards (19)	0.825	...	0.735	...	...	5.127

Note : This includes a sum of Rs. 20,000 p.a. for each Leprosy Control Centre ; Rs. 1,500 p.a. for each Survey Education and Treatment Centre and Rs. 2,000 p.a. per Urban Leprosy Centre towards drugs and chemicals. Apart from the above ; anti-leprotic drugs like Dapsone, Lamprene, Refampician, received from Government of India as 'Kind' are also being supplied.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕುಷ್ಟರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧.೮೦ ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಎಷ್ಟು, ಹೆಂಗಸರು ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—I do not have those details. We have detected 1,24,689 cases and 1,20.637 cases have been brought under treatment.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಇವರುಗಳ ಪೈಕಿ ಹೆಂಗಸರು ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಗಂಡಸರು ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೋ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—I do not have those details.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ —ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಓರಷ್ಟು ಕುಷ್ಟರೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—It is less in our State when compared to other States. We have started intensive detections. In another months time we will be knowing the exact number of cases and also the break-up.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಈಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—I want notice for these details. But I would like to mention that adequate medicines have been provided. We have got physio therapy also. A number of doctors have been working.

SRI ST. JOHN SINCLAIR MARLEY.—Mr. Speaker Sir, the hon. Minister has said about the detection of laprosy cases. I would like to know from the hon. Minister what action the Government is going to take to remove the poor leprosy patients who are walking about and living on the streets of Bangalore ? There might be a number of burn out cases. But it is an ugly sight. What do the Government intend to do in this matter ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—We have rehabilitation centres in different Districts. We have such a Centre in Bangalore also besides Hubli and Gulbarga. We have also entrusted this to German Relief Centres to see that not only curative but also rehabilitative services are done. Without rehabilitation curing leprosy patient will not serve any purpose.

ಶ್ರೀ ಐ.ಪಿ.ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಈಗ ಮಾಗಡಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಗಳಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೋಗಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬರಲು ಬಹಳ ದೂರವಾಗುವುದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನೇ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

SRI A.K. ABDUL SAMAD.—Mr. Speaker Sir, Magadi Road Laprosy Centre is likely to be converted into a Regional Centre very shortly and we are going to provide more facilities there. The question of shifting it does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕುಷ್ಟರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧.೮೦ ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—I can give the names of the Districts where leprosy exists. They are Belgaum, Bangalore, Bellary, Bidar, Chitradurga, Dakshina Kannada, Dharwad, Gulbarga, Kolar, Mandya Mysore, Raichur and Tumkur.

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ತೇಲ್ಕರ್.—ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತ್ತಾಪುರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತೆರೆದರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಿರುವ ಈ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಖಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—We are going to open one centre each in Belgaum and Gulbarga for rehabilitation. We will take note of the suggestion of the hon. Member in this behalf.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಏನು ಕ್ರೈಟೀರಿಯಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಲೆಪ್ರಸಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್‌ಗೂ ಸರ್ವೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್‌ಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—There are more facilities in Laprosy Centrol Centres whereas in S.T.S Centres it is only to detect the cases and see that treatment is given.

SRI BHIMANNA KHANDRE.—What is the criterion for establishing Hospitals in Bangalore & Gulbarga?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—Those are given by the Govt of India.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಎಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೀರಾ ? ಈಗ ಆಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಬೇರೆ ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೨ ರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೋಗಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲೋನಿ ಆಲ್ಲವೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಆಲೋಪತಿ, ಆಯುರ್ವೇದ ಯುನಾನಿ, ಸಿದ್ಧ, ನೇಚರ್-ಕ್ಯೂರ್ ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರೀಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್‌ನಿಂದ ಇದು ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಸಲುವಾಗಿ ನೇಚರ್-ಕ್ಯೂರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೀರಾ ?

SRI A. K. ABDUL SAMAD.—I have noted the suggestion of the hon. Member.

ಶ್ರೀ ಪೀರ್‌ಖಾನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಷುಕರು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂ.ಜಿ. ರೋಡ್, ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಫಾರಿನರ್ಸ್ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕೂತುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಂ ಗಾಡಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡಂ ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅವರಿಗೆ ಮೆಡಿಸನ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಹ್ಯಾಬಿಟ್ ಹೋಗಿಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೇ ನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

SRI A.K. ABDUL SAMAD.—Most of the cases that we see on the roads are burnt out cases and they are non-infectious cases. Those persons have to rehabilitated. For this we must have voluntary bodies. In Somanahalli, Bangalore there is a rehabilitation centre. In other places we must start rehabilitation through voluntary bodies.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಲ್. ತಿಪ್ಪೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಲೆಪ್ರಸಿ ರೋಗದಿಂದ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಏನು ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಗ್ಗರ್ ಸೆಸ್ ಎಂದು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿಲ್ಲಾ. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಲೆಪ್ರಸಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಬೆಗ್ಗರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರೇಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

SRI A.K. ABDUL SAMAD.—I will get it examined.